

Barbara Skowronek

Studia polonistyczne na Uniwersytecie Wiedeńskim

Biuletyn Polonistyczny 30/3-4 (105-106), 108-111

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z PRAC OŚRODKÓW POLONISTYCZNYCH ZA GRANICĄ

STUDIA POLONISTYCZNE NA UNIWERSYTECIE WIEDEŃSKIM

W roku akad. 1985/86 byłam lektorem polskim w Instytucie Językoznawstwa oraz w Instytucie Sławistyki Uniwersytetu Wiedeńskiego. W Instytucie Językoznawstwa prowadziłam seminaria z zakresu językoznawstwa kontrastywnego oraz języków specjalistycznych, zaś w Instytucie Sławistyki - zajęcia lektoratowe dla studentów polonistyki, a także zajęcia dotyczące tendencji rozwojowych we współczesnej polszczyźnie (w zakresie leksyki).

Jeśli idzie o studia na Uniwersytecie Wiedeńskim, to zacząć należy od generalnej zasady, że ich program przewiduje (z wyjątkiem wydziału prawa czy studiów tłumaczeniowych) równoległe studiowanie dwu kierunków, przy czym jeden jest podstawowy, drugi - dodatkowy. Tak też jest ze studiami polonistycznymi (które są studiami dodatkowymi). Studenci polonistyki studiują jako kierunek podstawowy np. historię sztuki, historię, publicystykę, teorię informacji.

Studia dzielą się czasowo na dwa okresy. Na każdy okres (Abschnitt) przewidziana jest określona ilość przedmiotów podstawowych oraz dodatkowych, które student musi zaliczyć zdaniem odpowiedniego egzaminu. Przejście do drugiego okresu studiów możliwe jest dopiero po zdaniu wszystkich egzaminów okresu pierwszego przewidzianych programem.

W pierwszej części studiów polonistycznych program przewiduje następujące przedmioty:

- praktyczne nauczanie języka polskiego (jeden rok, se-

mestr zimowy i letni, 6 godz. tygodniowo);

- praktyczne nauczanie języka polskiego (drugi rok, dwa semestry, 3 godz. tygodniowo);

- wstęp do językoznawstwa - wykład po niemiecku w instytucie językoznawstwa (jeden semestr, 2 godz. tygodniowo);

- wstęp do literaturoznawstwa (jeden semestr, 2 godz. tygodniowo);

- językoznawstwo polskie - gramatyka opisowa języka polskiego - po polsku (2 godz. tygodniowo); ten przedmiot, a także końcowy egzamin należy do najtrudniejszych, głównie z braku dostatecznej kompetencji językowej, studenci zdają go prawie zawsze na samym końcu pierwszego okresu studiów;

- proseminarium z literaturoznawstwa - częściowo po polsku, częściowo po niemiecku (2 godz. tygodniowo);

- historia literatury polskiej od początków do pozytywizmu (2 godz. tygodniowo)¹;

- dwa wykłady do wyboru;

- dowolny przedmiot do wyboru - z dziedziny historii lub językoznawstwa (6 godz. tygodniowo);

- proseminarium językoznawcze (2 godz. tygodniowo).

Na drugą część studiów składają się następujące przedmioty:

- gramatyka historyczna z elementami stylistyki (2 lektury praktycznej znajomości języka polskiego, łącznie 4 godz. tygodniowo). Przedmiot ten kończy się egzaminem pisemnym wypracowanie, tłumaczenie z polskiego na niemiecki i odwrotnie i ustnym. Jest to obszerny egzamin, wymagana jest znajomość całej gramatyki opisowej języka polskiego, gramatyki historycznej oraz stylistyki;

- historia literatury, porównawczo (1 godz. tygodniowo,

1 semestr);

- historia literatury polskiej od pozytywizmu do czasów współczesnych (1 godz. tygodniowo, 1 semestr)²;

- językoznawstwo kontrastywne (1 godz. tygodniowo, 1 semestr);

- staro-cerkiewno-słowiański (2 godz. tygodniowo, 1 semestr);

- osiem wykładów specjalistycznych (do wyboru);

- językoznawstwo - gramatyka historyczna - seminarium (2 godz. tygodniowo);

- literaturoznawstwo - seminarium (2 godz. tygodniowo);

- wykład z filozofii z elementami metodologii nauk i estetyki;

- Jako przedmiot dodatkowy do wyboru (obowiązkowy) - drugi język słowiański (6 godz. tygodniowo, 1 semestr lektoratu + 1 wykład językoznawczy dotyczący tego języka + 1 wykład literaturoznawczy dotyczący tego języka).

Polonistykę studiuje niewiele osób; zapisanych jest ok. 30 studentów. Studenci austriaccy mają najczęściej poważne kłopoty ze znajomością języka polskiego, dlatego wiele zajęć odbywa się częściowo po polsku, częściowo w języku niemieckim. Pracę utrudnia brak laboratorium językowego, zbyt mała jest ilość zajęć poświęconych nabieraniu praktycznej znajomości języka. Brakuje książek. Instytut dysponuje tylko jednym podręcznikiem "Gramatyki" Doroszewskiego ; studenci narzekają na brak tłumaczeń z literatury polskiej, zwłaszcza dawniejszej.

W podsumowaniu należy podkreślić, że polonistyka wiedeńska jest wydziałem małym (natomiast Instytut Sławistyki Uniwersytetu Wiedeńskiego obejmuje wszystkie kierunki sławistyki,

najliczniejsza jest rusycystyka), dlatego poszczególne przedmioty nie są prowadzone systematycznie co roku (na niektóre wykłady trzeba czekać po trzy, cztery lata). Do tej pory nie było ani jednej polonistycznej pracy magisterskiej czy doktorskiej. Obecnie przygotowywane są dwie prace magisterskie.

Dr Barbara Skowronek jest czwartym lektorem polskim w ramach umowy kulturalnej między Polską a Austrią.

Ważną działalność polonistyczną prowadzi Instytut Polski przy Ambasadzie Polskiej organizując systematyczne spotkania dla slawistów i tłumaczy (prelekcje w języku polskim, filmy, spotkania autorskie, wykłady). Przy Ambasadzie Polskiej funkcjonuje Szkoła Polska (podstawowa i ogólnokształcąca).

-----
1 Obowiązuje następujący kanon lektur: Potocki, "Pamiętnik znaleziony w Saragossie"; Pasek, "Pamiętniki"; Krasicki, "Bajki" lub "Satyry"; Mickiewicz, "Dziady", "Pan Tadeusz"; Słowacki, "Beniowski"; Krasieński, "Nie-Boska Komedia".

2 Obowiązuje następujący kanon lektur: Orzeszkowa - jedno opowiadanie; Prus, "Lalka" lub "Faraon"; Wyspiański, "Wesele" lub "Noc listopadowa"; Dąbrowska, "Noce i dnie"; Schulz, "Sklepy cyjamonowe"; Nałkowska, "Granica"; Witkiewicz - jedno opowiadanie lub jedna powieść; Iwaszkiewicz - jedno opowiadanie; Leśmian - zbiór wierszy; Miłosz, "Dolina Issy"; Mrozek, "Tango"; Andrzejewski, "Popiół i diament".

Barbara Skowronek

POLONISTYKA W CHINACH

W Chinach istnieje obecnie jedna placówka polonistyczna - Katedra Języka Polskiego w Pekińskim Instytucie Języków Obcych. Tradycje tej placówki sięgają roku 1954, kiedy to na Uniwersytecie Pekińskim utworzona została sekcja języka polskiego jako